

тенденція до підвищення ціни (на 41-52%), так як за останні роки відбулося значне підвищення ціни на м'ясну сировину.

Прибуток від реалізації збільшився на 53,6%, прибуток на 1 т - на 27,2%. Рентабельність виробництва зменшилась на 11,8 п.п., а рентабельність продажу - на 8,9 п.п., що говорить про погіршення результатів діяльності підприємства.

В результаті побудованих матриць І.Ансоффа, Space, БКГ, McKinsey та SWOT-аналізу визначили стратегічні альтернативи розвитку підприємства на ринку ковбасних виробів, а саме формування товарної стратегії, тобто виробництво натуральної дитячої ковбаси.

Висновки. Згідно з результатами аналізу ринкового середовища ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат» були запропоновані альтернативи розвитку підприємства на ринку ковбасних виробів. Рекомендовано створення нового продукту – дитячої ковбаси. Ця стратегічна альтернатива дасть змогу підприємству збільшити частку ринку, розширити асортимент, підтримувати імідж інноваційного підприємства, забезпечить підприємству більший прибуток та підвищить ефективність маркетингових програм

Список літератури

1. Старостіна А. О. Маркетингові дослідження національних і міжнародних ринків / А. О. Старостіна. – К.: ТОВ «Лазарит – Поліграф», 2012. – 408 с.
2. Куліш Т. В. Практичні аспекти маркетингових досліджень інноваційної діяльності підприємств / Т. В. Куліш // Молодіжний економічний дайджест [Електронний ресурс] – Київ : КНЕУ, 2015. – № 2–3. – С. 257–262.
3. Легеза Д. Г. Влияние маркетинговых факторов на конкурентоспособность предприятий Украины / Д. Г. Легеза. // Вестник Киргизского национального университета им. Ж. Баоасагина. – 2015. – №6. – С. 115–127.

УДК [631.15:004.5](477)

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ АПК

Кюрчев С.В., к.т.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет

м. Мелітополь, Україна

Summary: *the role of information technology as a direction of science between industries is shown. On the basis of the interrelation of objects of agricultural production, a hypothesis is formulated about the optimal provision of the efficiency of agricultural production using information technologies.*

Keywords: dialectical generality, information support, information models, data flows, databases.

На сьогоднішній день склалося досить чітке розуміння предметної і системоутворюючої галузей знань та їх ролі в формуванні валового внутрішнього продукту. Предметні науки визначають перспективи конкретних галузей і слугують основними генераторами їх розвитку та якісного зростання.

Інформаційні технології – це в певному розумінні системні знання міжгалузевого характеру, спрямовані на створення додаткової вартості, як на галузевому, так і на міжгалузевому рівнях. Не слід ототожнювати інформаційну технологію з технологією інформатики. Технологія інформатики лише частина інформаційної технології [1], так як остання – це галузь знань, а перша – сукупність прийомів (в тому числі комп'ютерні програми) і засобів (прилади, інформаційно-вимірювальні системи, комп'ютери та ін.).

За аналогією ми поділяємо підходи до агроінформатики та агроінформаційних технологій. Цим підкреслюється галузевий характер агроінформатики в загальній системі, яка пов'язана з єдністю об'єктів, що розглядаються в аграрній сфері. З урахуванням цього необхідно сформулювати загальний підхід до інформаційного забезпечення об'єктів агроінформатики у вигляді парадигми.

Рішення задач систематизації знань і даних з подальшим виявленням закономірностей існування об'єктів живої і неживої природи характерно для більшості предметних галузей, але тільки в сільськогосподарській виробничій системі вони об'єднуються на діалектичній спільності об'єктів – земля, рослини, тварини, машини, навколишнє середовище і, звичайно ж, соціум. Інформаційні технології в аграрній сфері необхідно створювати не тільки з урахуванням діалектичної спільності об'єктів, але й з обов'язковим урахуванням перехресних взаємних зв'язків і взаємовпливу цих об'єктів.

Визначення інформаційної технології як би заздалегідь передбачає застосування комп'ютера як засобу реалізації цих технологій та інструментарію для обробки інформації. Сучасний комп'ютер у всій сукупності програмних і технічних компонентів – це універсальний комплекс за рішенням математичних, функціональних, інформаційних і натуральних (в віртуальному вигляді) моделей технологічних процесів і об'єктів живої і неживої природи, що дозволяє здійснювати імітаційне моделювання.

Питання комп'ютерного моделювання ми розглядаємо при вирішенні завдань інженерного моделювання, при створенні баз даних та експертних систем. Імітаційні моделі поєднали в собі математичні, функціональні та інформаційні моделі в єдиному алгоритмічному та програмному просторі. Комп'ютерне моделювання стало єдиним способом комплексного моделювання, що з'єднав усю сукупність можливих моделей, які дозволяють створювати, проводити обчислювальні експерименти і моніторинг об'єктів природи [2].

Досягнутий рівень комп'ютеризації дозволяє ставити перед наукою завдання по створенню корпоративних мереж та інформаційних продуктів для функціонування корпоративного середовища як інформаційного консультативного комп'ютерного простору для сільськогосподаровиробників. Рішення задач пошуку інноваційних пропозицій може здійснюватися з використанням Інтернет-орієнтованих банків і баз даних інноваційних розробок та передового досвіду (технології, кадри для нових технологій і машин, сорти, породи, машини, прилади, комп'ютерні програми та ін.).

Розробка інформаційного супроводу сільськогосподарського виробництва в цілому не тільки не звужує завдання пошуку оптимальних рішень, а навпаки незрівнянно розширює пошук багатокритеріального оптимуму. Такий підхід дозволить мінімізувати екологічні витрати сільськогосподарського виробництва і скоротити на 20-30 % витрати на одиницю продукції [3].

Інформаційні методи і телекомунікаційні технології, перехід до широкомасштабного застосування сучасних інформаційних систем в сферах науки, освіти, виробництва і бізнесу забезпечують принципово новий рівень отримання і узагальнення знань, їх поширення та використання. Ці процеси можна характеризувати як зміну парадигми в професійному світогляді фахівців, пов'язану з наростаючими тенденціями інтеграції інформаційного забезпечення науково-дослідницької, педагогічної, виробничої та комерційної діяльності.

Якщо в недалекому минулому вважалося, що інформаційні технології охоплюють тільки аналіз табличного вихідного матеріалу, то сьогодні стало можливим вести аналіз і синтез лінгвістичного матеріалу, зображень живої та неживої матерії [3, 4]. Це абсолютно змінює місце інформатики як науки при проведенні системних досліджень в ході рішення як наукових, так і суто практичних завдань сільського господарства.

Гіпотетична можливість таких рішень закладена самою спільністю об'єктів досліджень в сільськогосподарській науці та об'єктів використання в аграрному виробництві.

Пропонується парадигма інформаційного забезпечення технологічних процесів сільськогосподарського виробництва як сукупність поглядів на рішення будь-якої задачі на сучасному етапі розвитку. Парадигма охоплює все різноманіття інформації (вимірювальна, евристична, у вигляді спостережуваних змінних і знань експертів), яка характеризує об'єкт, а також передбачає включення експертних систем і систем штучного інтелекту до складу керівної ланки шляхом вироблення висновку для систем прийняття управлінських рішень.

Такий автоматизований метод управління дозволяє перейти до управління технологічними процесами (для ґрунтів, рослин, тварин, машин, в соціально-економічних відносинах та ін.) не по відхиленню якогось з параметрів або групи параметрів від прийнятої норми, а відповідно до функції призначення об'єкта управління. Одночасно до об'єкта управління будуть застосовані обмеження, які накладаються екологічною обстановкою, сезонним

характером робіт, взаємним впливом складових об'єкта, характером впливу зовнішніх факторів [2, 4].

Синтез інформаційних систем багато в чому визначається моделями об'єктів. Виходячи з необхідності створення інформаційних систем (бази даних і знань, експертні системи і системи штучного інтелекту) необхідне створення відповідних моделей в предметних областях знань, що поєднують інформаційні та морфологічні моделі.

На даному етапі вже є ряд інформаційних моделей [1, 3], які використовували при створенні експертних систем діагностики стану посівів пшениці і технічного стану тракторного двигуна, автоматизованої системи визначення хвороб, шкідників та бур'янів злакових колосових, а також при створенні баз даних сільськогосподарського призначення.

Такий підхід до синтезу інформаційних систем багато в чому визначив можливість використання єдиних інструментальних програмних оболонок для створення експертних систем технологічний супровід тваринницьких комплексів і баз даних для агропромислового комплексу.

Висновки. Сформульовано парадигму інформаційного забезпечення технологічних процесів сільськогосподарського виробництва, на основі якої повинні бути створені бази даних сільськогосподарських об'єктів живої і неживої природи, що може стати в нагоді до широкого використання в науково-дослідних установах, аграрних вузах і сільгоспідприємствах України.

Список літератури

1. Чаплінський Ю.П. Мобільні інформаційні системи підтримки прийняття рішень. Наукова-технічна інформація. – 2003. – №1. – С. 22-26.
2. Самсонова В.В. Сутність організаційно-економічного механізму поширення сільськогосподарських знань та інформації / В.В. Самсонова // Науковий вісник НАУ. – 2006. – Вип. 100. – С. 329-333.
3. Конноли Т., Бегг К., Страчан А. Базы данных: проектирование, реализация и сопровождение. Теория и практика, 2-е изд.: Пер. с англ.: Уч. пос. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2000. – 1120 с.
4. Савченко О.Ф., Сарнов С.С., Боброва Т.Н. и др. Разработка компьютерных баз данных для сельскохозяйственного производства с использованием программных инструментальных средств / Информационные технологии, информационные измерительные системы и приборы в исследовании сельскохозяйственных процессов. Ч. 1.: Материалы регион. науч.- практ. конф. «АГРОИНФО – 2000» (Новосибирск, 2000. – С. 162-171.